

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Δεξιότητες: ένα στοίχημα για την Ευρώπη

Επιστροφή στην αύξηση των θέσεων εργασίας έως το 2020 με μεγαλύτερο όμως κίνδυνο αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης

Παρά τα περαιτέρω οικονομικά προβλήματα που θα επηρεάσουν τον προβλεπόμενο αριθμό ευκαιριών απασχόλησης, οι κύριες τάσεις – μεταξύ των οποίων η στροφή προς θέσεις εργασίας που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη ένταση δεξιοτήτων και περισσότερες θέσεις εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών – θα συνεχιστούν κατά την περίοδο 2010-20. Αυτά είναι μερικά από τα κύρια συμπεράσματα της τελευταίας πρόγνωσης του Cedefop για τη ζήτηση και την προσφορά δεξιοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽¹⁾ (Πλαίσιο 1).

Πλαίσιο 1: Πρόγνωση ζήτησης και προσφοράς δεξιοτήτων για το 2020: κύρια συμπεράσματα

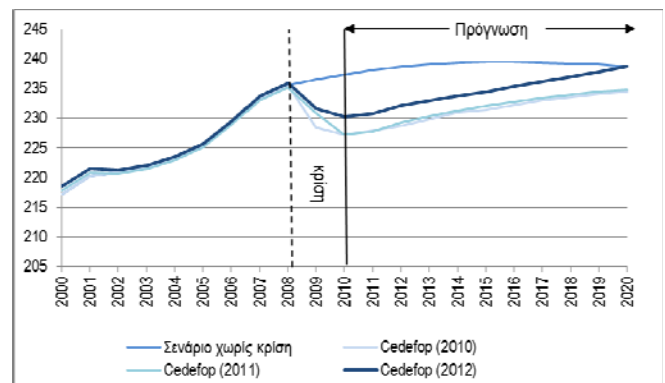
Για την περίοδο έως το 2020, από την πρόγνωση προκύπτουν τα εξής:

- θα δημιουργηθούν περίπου 83 εκατομμύρια ευκαιρίες απασχόλησης λόγω της περιορισμένης καθαρής αύξησης της απασχόλησης κατά περίπου 8 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας («ζήτηση λόγω επέκτασης») και περίπου 75 εκατομμύρια θέσεις εργασίας για να αντικατασταθούν τα άτομα που συνταξιοδοτούνται ή εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας («ζήτηση λόγω αντικατάστασης»);
- μολονότι θα υπάρξουν ευκαιρίες απασχόλησης σε όλους τους τύπους επαγγελμάτων, οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας θα δημιουργηθούν στο ανώτερο και στο κατώτερο επίπεδο του εργασιακού φάσματος, αυξάνοντας τον κίνδυνο πόλωσης της απασχόλησης;
- οι περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης θα αφορούν τον τομέα των υπηρεσιών;
- η τάση προς τις θέσεις εργασίας μεγαλύτερης έντασης δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα θα συνεχιστεί και πολλές παραδοσιακές χειρωνακτικές εργασίες ή εργασίες ρουτίνας θα μειωθούν;
- ο αριθμός των εργαζομένων με επαγγελματικά προσόντα υψηλού επιπέδου θα αυξηθεί, καθώς πάνω από το 80% των ατόμων θα διαθέτουν τουλάχιστον προσόντα μεσαίου επιπέδου.

Η πρόγνωση λαμβάνει υπ' όψιν τις παγκόσμιες οικονομικές εξελίξεις έως τον Οκτώβριο του 2011 και τις τελευταίες δημογραφικές προβλέψεις της Eurostat. Με βάση τις βραχυπρόθεσμες μακροοικονομικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προβλέπεται περιορισμένη οικονομική ανάκαμψη έως το 2020 υπό την προϋπόθεση ότι θα συνεχιστεί η δημοσιονομική εξυγίανση στα κράτη μέλη, θα ανακτηθεί η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα, θα αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και θα υπάρξει οικονομική ανάπτυξη εκτός της ΕΕ. Το μοντέλο προγνώσεων επικαιροποιήθηκε μετά 2010 χρησιμοποιώντας νέα δεδομένα και αξιολογήθηκε από ειδικούς σε κάθε κράτος μέλος.

Από το 2008 έως το 2010, η Ευρώπη απώλεσε περίπου 5,5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας λόγω της οικονομικής ύφεσης (Σχήμα 1).

Σχήμα 1: Παρελθούσες και μελλοντικές προ-οπτικές απασχόλησης (ΕΕ-27+)

Η μείωση αυτή, μολονότι σημαντική, είναι μικρότερη από ό,τι αναμενόταν, καθώς τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι κοινωνικοί εταίροι θέσπισαν μέτρα πολιτικής (π.χ. στήριξη σε ρυθμίσεις εργασίας μειωμένου χρόνου) για τον περιορισμό της ανεργίας. Η τελευταία πρόγνωση του Cedefop για την περίοδο 2010-20 λαμβάνει ως δεδομένο ότι τα προβλήματα στην Ευρωζώνη δεν θα οδηγήσουν σε νέα κρίση και ότι μικρή ανάκαμψη θα επιφέρει, ως ένα βαθμό, αύξηση των θέσεων εργασίας σε όλα τα κράτη μέλη. Έτσι, θα δημιουργηθούν περίπου οκτώ εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας. Όμως 10 φορές περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης, περίπου 80 εκατομμύρια, θα προκύψουν από την ανάγκη κάλυψης των θέσεων εκείνων που συνταξιοδοτούνται.

Η πρόγνωση προσφοράς και ζήτησης δεξιοτήτων χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Progress (κοινοτικό πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη (2007-13)), το οποίο τελεί υπό τη διαχείριση της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι προγνώσεις εκπονούνται κάθε δύο έτη και θα αποτελέσουν βασικό δομικό στοιχείο του επερχόμενου **Πανοράματος Δεξιοτήτων στην ΕΕ**.

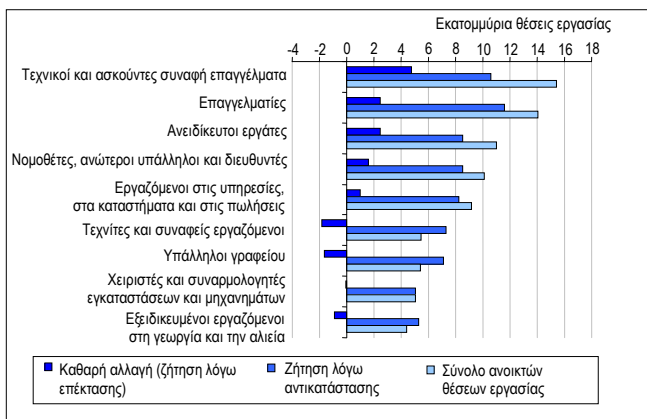
Πρόσβαση στα δεδομένα των προγνώσεων δεξιοτήτων του Cedefop παρέχεται μέσω του δικτυακού μας τόπου στη διεύθυνση www.cedefop.europa.eu

⁽¹⁾ Η πρόγνωση καλύπτει τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, τη Νορβηγία και την Ελβετία. Στα σχήματα, αναφέρονται ως EU-27+.

Ζήτηση δεξιοτήτων: επαγγέλματα και τομείς

Θα υπάρξουν ευκαιρίες απασχόλησης σε όλα τα επαγγέλματα (Σχήμα 2), όμως η κατανομή θα είναι άνιση. Όπως φαίνεται στα σχήματα, η απασχόληση παρουσιάζει πτώση: οι ευκαιρίες συγκεντρώνονται στο υψηλότερο και στο χαμηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων, ενώ αναπτύσσονται λιγότερο τα μεσαία επαγγέλματα. Παρόλα αυτά, οι περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης θα εξακολουθήσουν να αφορούν θέσεις που απαιτούν προσόντα μεσαίου επιπέδου (μεταξύ άλλων, και όσων προέρχονται από την επαγγελματική κατάρτιση). Σε τέτοιες θέσεις θα εξακολουθήσει να απασχολείται περίπου το μισό εργατικό δυναμικό της Ευρώπης.

Σχήμα 2: **Σύνολο ευκαιριών απασχόλησης (EE-27+)**

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζονται οι πέντε επαγγελματικές ομάδες που προβλέπεται να έχουν τη μεγαλύτερη ζήτηση για την περίοδο έως το 2020. Οι ομάδες αυτές αντιστοιχούν στο 90% περίπου των νέων θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν και περίπου στο 40% του συνόλου των ευκαιριών απασχόλησης.

Πίνακας 1: **Τα πέντε επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη ζήτηση έως το 2020 (σε εκατομμύρια)**

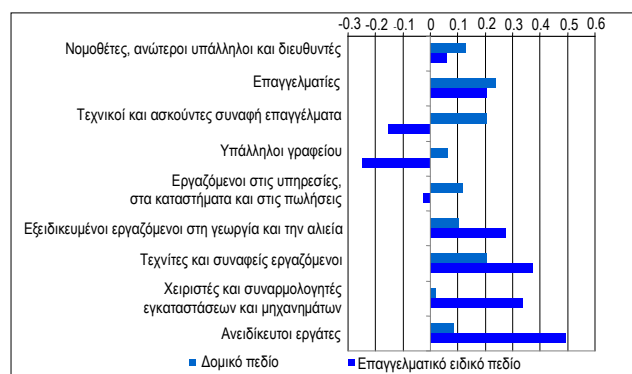
Επάγγελμα	Ζήτηση λόγω επέκτασης	Ζήτηση λόγω αντικατάστασης	Σύνολο ευκαιριών απασχόλησης
Λοιποί ασκούντες συναφή επαγγέλματα	2,9	5,8	8,7
Ανεπίδοτοι εργάτες στις πωλήσεις και την παροχή υπηρεσιών	1,0	6,2	7,2
Εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών προστασίας	0,5	5,6	6,1
Λοιποί επαγγελματίες	2,0	4,0	6,0
Διευθυντές επιχειρήσεων	1,0	4,1	5,1
Σύνολο	7,4	25,7	33,1

Σε όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων, οι θέσεις εργασίας σε ζήτηση θα χαρακτηρίζονται από μη μηχανικά καθήκοντα, που δεν αντικαθιστώνται εύκολα από τεχνολογικές ή οργανωτικές

αλλαγές. Όμως το αν μια εργασία κρίνεται ως μηχανική δεν σχετίζεται άμεσα με το τυπικό επίπεδο προσόντων. Για παράδειγμα, η γραμμή παραγωγής στον τομέα της μεταποίησης μπορεί να είναι εργασία ρουτίνας, το ίδιο όμως ισχύει και για πολλές διοικητικές θέσεις που τυπικά προϋποθέτουν πιο πολλά προσόντα. Αντίθετα, ορισμένα επαγγέλματα που δεν απαιτούν εξειδίκευση, όπως οι υπηρεσίες προσωπικής φροντίδας, δεν επηρεάζονται ιδιαίτερα από τεχνολογικές ή οργανωτικές αλλαγές, και συνεπώς έχουν σχετικά μεγαλύτερη ζήτηση.

Ο βαθμός στον οποίο οι θέσεις εργασίας περιλαμβάνουν μηχανικά καθήκοντα εξαρτάται από τα επιμέρους επαγγελματικά και δομικά τους πεδία. Οι θέσεις εργασίας μεσαίας έως χαμηλής εξειδίκευσης διαθέτουν ευρύτερο επαγγελματικό πεδίο, δηλαδή καθήκοντα που ενδέχεται να μεταβληθούν λόγω τεχνολογικών, οργανωτικών ή και νομοθετικών αλλαγών. Στο Σχήμα 3 παρουσιάζεται η σχετική συμβολή κάθε πεδίου στον ρυθμό ανάπτυξης των επαγγελμάτων. Δημιουργείται, λοιπόν, η ανάγκη για τον ανασχεδιασμό της κατάρτισης στην ανώτερη δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση για θέσεις με υψηλά εξειδικευμένο πεδίο εργασίας.

Σχήμα 3: **Αύξηση της απασχόλησης έως το 2020: Δομικά και επαγγελματικά πεδία**

Οι τάσεις που εντοπίζονται από τις ποσοτικές προβλέψεις υποστηρίζονται από μια ποιοτική ανάλυση, η οποία διαχωρίζει τις δομικές από τις κυκλικές οικονομικές τάσεις. Στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται οι τομείς που προβλέπεται να ενισχυθούν περισσότερο ή να συρρικνωθούν κατά τα επόμενα έτη έως το 2020. Οι τομείς που αναμένεται να επεκταθούν ασχέτως των ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης και των επιπέδων ζήτησης παρουσιάζονται στο άνω ήμισυ της δεξιάς στήλης. Οι τομείς στην αριστερή στήλη είναι πιο ευάλωτοι στις διακυμάνσεις του κύκλου της οικονομικής δραστηριότητας και σε εξωτερικούς παράγοντες, όπως μέτρα πολιτικής (π.χ. περιβαλλοντική νομοθεσία) ή εξωτερικούς κραδασμούς (π.χ. υπερβολική αύξηση στις τιμές του πετρελαίου). Το μεγαλύτερο μέρος του τομέα λιανικής αποτελείται από σουπερ μάρκετ και καταστήματα λιανικής με σταθερές επιχειρηματικές δραστηριότητες, ενώ η πιθανότητα αντιστροφής της μακροπρόθεσμης συρρίκνωσης στη γεωργία είναι μικρή. Η υψηλή ανάπτυξη στην αυτοκινητοβιομηχανία εξαρτάται από την επιστροφή στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Η απώλεια θέσεων εργασίας από τον τομέα της μεταποίησης θα σημειώσει σημαντική επιβράδυνση.

Οι δομικές αλλαγές αναμένεται να είναι βραδύτερες, σε σχέση με την τελευταία δεκαετία, όμως ο βαθμός τους, και η συναφής ζήτηση δεξιοτήτων, διαφέρει τόσο μεταξύ κρατών μελών, όσο και στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους. Η παραγωγή συνέχισε τα τελευταία χρόνια να μετακινείται προς ανατολάς, συγκεντρώνοντας τον μεταποιητικό τομέα στα κράτη μέλη της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης. Η οικονομική ανάκαμψη σε ορισμένα νεότερα κράτη μέλη οφείλεται στην εξειδικευμένη παραγωγή και σε δραστηριότητες συναρμολόγησης, οδηγώντας σε μια σχετική συγκέντρωση των θέσεων εργασίας μεσαίας εξειδίκευσης. Τα συγκριτικά υψηλά επίπεδα προσόντων, οι προσπάθειες διατήρησης του εργατικού κόστους σε χαμηλά επίπεδα και οι καλύτερες υποδομές έχουν επιτρέψει σε ορισμένα κράτη μέλη να παραμείνουν ανταγωνιστικά σε διάφορες μεταποιητικές βιομηχανίες, ενώ οι απώλειες θέσεων εργασίας στον συγκεκριμένο τομέα λόγω μετεγκατάστασης εκτός ΕΕ υπήρξαν χαμηλότερες από το αναμενόμενο. Ο αριθμός των θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης αυξήθηκε σε όλα τα κράτη μέλη. Ο κλάδος των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων του τουρισμού, της υγείας και της πληροφορικής, αναμένεται ότι θα συνεχίσει να έχει τη μεγαλύτερη αύξηση θέσεων εργασίας έως το 2020, αλλά με ελαφρώς χαμηλότερο ρυθμό, κυρίως λόγω των μέτρων λιτότητας και των περικοπών στις δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες και επενδύσεις.

Πίνακας 2: Τομείς*: ανάπτυξη και αβεβαιότητα

		Αβεβαιότητα	
		Υψηλή	Χαμηλή
Ρυθμός ανάπτυξης: έως το 2020	Υψηλός	<ul style="list-style-type: none"> Φαρμακοβιομηχανία Μηχανολογία Οχήματα Κατασκευές Διανομές Ξενοδοχεία και τροφοδοσία Χερσαίες μεταφορές Εναέριες μεταφορές Ασφάλιση Εκπαίδευση Υγεία και κοινωνική μέριμνα 	<ul style="list-style-type: none"> Τομείς μεταποίησης (δεν ταξινομείται αλλού) Ύδρευση Λιανικό εμπόριο Υδάτινες μεταφορές Επικοινωνίες Τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές τομείς Υπηρεσίες πληροφορικής Επαγγελματικές υπηρεσίες Άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες Διάφορες υπηρεσίες
	Χαμηλός	<ul style="list-style-type: none"> Πετρέλαιο και φυσικό αέριο Τρόφιμα, ποτά και καπνός Ξυλεία και χαρτί Εκτύπωση και εκδόσεις Χημικά (δεν ταξινομείται αλλού) Ελαστικά και πλαστικά Εξαγωγή μη μεταλλικών ορυκτών Βασικά μέταλλα Ηλεκτρομηχανική και όργανα Ηλεκτρισμός 	<ul style="list-style-type: none"> Γεωργία, δασοκομία και αλιεία Άνθρακας Άλλα ορυκτά Υφάσματα, ρουχισμός και δέρματα Συσσωματωμένα καύσιμα Μεταλλικά αγαθά Ηλεκτρονικά Άλλος εξοπλισμός μεταφορών Παροχή φυσικού αερίου Δημόσια διοίκηση και άμυνα

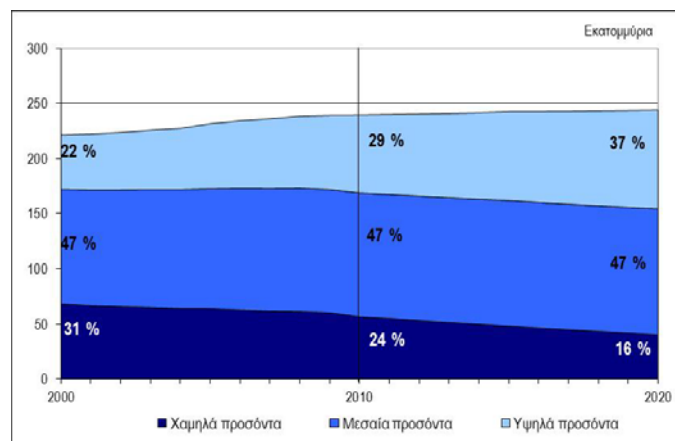
* Οι τομείς δεν παρουσιάζονται κατά προτεραιότητα.

Τάσεις στην προσφορά δεξιοτήτων

Οι τύποι και τα επίπεδα επαγγελματικών προσόντων του εργατικού δυναμικού ποικίλλουν μεταξύ κρατών μελών –

λίγες ενδείξεις υπάρχουν για σύγκλιση. Αυτό οφείλεται στις διαφορετικές εθνικές πρακτικές ως προς την εκπαίδευση και κατάρτιση, και στη ζήτηση δεξιοτήτων. Συνολικά στην Ευρώπη, ο αριθμός των ατόμων με προσόντα μεσαίου και υψηλού επιπέδου θα εξακολουθήσει να αυξάνεται (Σχήμα 4) καθώς, γενικά, οι νέοι θα διαθέτουν υψηλότερα προσόντα σε σχέση με τους εργαζομένους που συνταξιοδοτούνται.

Σχήμα 4: Εργατικό δυναμικό ανά επίπεδο προσόντων 2000-20 (εκατομμύρια)

Το ποσοστό των ατόμων με προσόντα υψηλού επιπέδου αναμένεται να αυξηθεί σε περισσότερο του ενός τρίτου του εργατικού δυναμικού. Τα άτομα με προσόντα μεσαίου επιπέδου θα εξακολουθήσουν να αντιστοιχούν στο μισό περίπου του εργατικού δυναμικού. Το ποσοστό των γυναικών που αποκτούν προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι υψηλότερο σε σχέση με αυτό των ανδρών. Σε επαγγελματικό επίπεδο, όλο και περισσότερες γυναίκες εργάζονται σε διάφορους παραδοσιακά ανδροκρατούμενους τομείς. Οι νέοι με χαμηλά ή καθόλου προσόντα θα αντιμετωπίζουν ολοένα μεγαλύτερες δυσκολίες στην εύρεση μιας καλής θέσης εργασίας. Λόγω της έλλειψης ευκαιριών απασχόλησης, ορισμένοι νέοι παρέτειναν την εκπαίδευση και την κατάρτισή τους.

Η κινητικότητα εντός της ΕΕ, η μετανάστευση προς την ΕΕ από τρίτες χώρες καθώς και από την ΕΕ προς τρίτες χώρες επηρεάζουν τη σύνθεση του μεγέθους και των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού στα κράτη μέλη και έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη ζήτηση και στην προσφορά δεξιοτήτων. Η ανάλυση του Cedefop καταδεικνύει ότι δεν υπάρχει σημαντικός αρνητικός αντίκτυπος (ή «διαρροή εγκεφάλων») από την μετοίκηση ατόμων από ένα κράτος μέλος προς ένα άλλο. Εντούτοις, οι περισσότεροι Ευρωπαίοι αποφεύγουν να αναζητούν εργασία σε άλλο κράτος μέλος ή εκτός ΕΕ, ακόμη και αν διαθέτουν τα προσόντα. Η μετανάστευση (συμπεριλαμβανομένης της κινητικότητας εντός ΕΕ) δεν φαίνεται να αυξάνει την αναντιστοιχία δεξιοτήτων στις χώρες υποδοχής. Προκύπτει ότι η μετανάστευση, εν γένει, συμβάλλει σε μια μικρή αύξηση του επιπέδου των προσόντων του εργασιακού πληθυσμού.

Αντιστοίχιση ζήτησης και προσφοράς δεξιοτήτων

Η πρόγνωση του Cedefop αποκαλύπτει ότι παρά τα υψηλά επίπεδα ανεργίας, υπάρχουν και ελλείψεις σε δεξιότητες. Οι πιο σημαντικές ελλείψεις αφορούν επαγγέλματα που

προϋποθέτουν υψηλή εξειδίκευση, όπως στον τομέα των επιστημών της υγείας και των συναφών με την υγεία επαγγελμάτων, και στον τομέα των συναφών με τη διδασκαλία επαγγελμάτων. Φαίνεται όμως να υπάρχουν ελλείψεις και στις πωλήσεις, στις υπηρεσίες και σε ορισμένα επαγγέλματα που δεν απαιτούν εξειδίκευση.

Προκειμένου να εξετάσει τις μελλοντικές αναντιστοιχίες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δεξιοτήτων, το Cedefop ανέπτυξε έναν δείκτη πιθανών δυσκολιών ως προς την πρόσληψη σε επαγγέλματα, εξετάζοντας την πιθανότητα κάλυψης μιας θέσης εργασίας από ένα άτομο με το ενδεδειγμένο επίπεδο προσόντων. Όσον αφορά την πρόγνωση των επαγγελμάτων με τη μεγαλύτερη ζήτηση, (Πίνακας 1), προκύπτει ότι, στο εγγύς μέλλον, είναι πιθανό να υπάρξουν δυσκολίες στην πρόσληψη ατόμων με το ενδεδειγμένο επίπεδο προσόντων σε θέσεις εργασίας που προορίζονται για εργαζομένους με υψηλά προσόντα. Αντίθετα, οι τομείς των πωλήσεων και των υπηρεσιών και τα επαγγέλματα που δεν απαιτούν εξειδίκευση, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν πολύ μεγάλες δυσκολίες στο θέμα αυτό. Αυτό εξαρτάται από την ταχύτητα της οικονομικής ανάκαμψης και από άλλους παράγοντες, όπως την ποιότητα των εργασιακών συνθηκών (οι οποίες ενδέχεται να είναι χαμηλές και να καθιστούν τα εν λόγω επαγγέλματα μη ελκυστικά) και την αριθμητικά σημαντική ζήτηση λόγω αντικατάστασης.

Σύμφωνα με την πρόγνωση, επειδή η ύφεση μείωσε τη ζήτηση δεξιοτήτων, η παροχή στην αγορά υψηλών προσόντων θα αυξηθεί ταχύτερα από τη ζήτησή τους. Η μικρή ζήτηση αυξάνει επί του παρόντος τον ανταγωνισμό για τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας. Κατά συνέπεια, πιο εύκολα αποδέχεται κανείς μια θέση εργασίας για τις οποίες έχει παραπάνω από τα ενδεδειγμένα προσόντα, καθώς και, περιστασιακά, θέσεις μερικής απασχόλησης ή άλλες λιγότερο ευνοϊκές συνθήκες, π.χ. με χαμηλούς μισθούς. Υπό αυτές τις συνθήκες, όσοι έχουν περισσότερα προσόντα εκτοπίζουν ενίοτε τα άτομα με χαμηλή εξειδίκευση από τις θέσεις εργασίας που κανονικά θα κατείχαν.

Αν είναι προσωρινή, αυτή η «υπερεκπαίδευση» δεν αποτελεί απαραίτητα πρόβλημα. Τα άτομα με καλύτερα προσόντα έχουν περισσότερες ευκαιρίες να διατηρήσουν μια θέση εργασίας και, εφόσον προσληφθούν, είναι πιο πιθανόν να προβούν σε καινοτομίες και να βελτιώσουν την ίδια τους τη θέση εργασίας. Για τα άτομα με υψηλά προσόντα φαίνεται επίσης πιο εύκολη η μεταβίβαση των δεξιοτήτων που έχουν αποκτήσει σε έναν τομέα προς μια θέση εργασίας ενός άλλου. Οι μελέτες του Cedefop, ωστόσο, υποδεικνύουν ότι εάν η υπερεκπαίδευση παραταθεί, ενδέχεται να μειώσει την παραγωγικότητα, καθώς τα άτομα αποθαρρύνονται στην εργασία τους και οι δεξιότητές τους καθίστανται απραχαιωμένες, εφόσον δεν χρησιμοποιούνται και δεν εξελίσσονται.

Η αναντιστοιχία δεξιοτήτων δεν είναι απλώς μια ασυμβατότητα μεταξύ των αναγκών της αγοράς εργασίας και των επιπέδων ειδικών δεξιοτήτων όπως μετρώνται βάσει των προσόντων. Αφορά συχνά την έλλειψη των «σωστών» δεξιοτήτων και την αναντιστοιχία μεταξύ των πεδίων σπουδών που επιλέγουν τα άτομα και των πεδίων που απαιτεί η αγορά εργασίας. Οι εργοδότες εστιάζουν τις ελλείψεις στον πολύ μικρό αριθμό νέων που σπουδάζουν

θετικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανολογία ή μαθηματικά και αναφέρουν ελλείψεις δεξιοτήτων σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Περίπου 40% των νέων σήμερα αποκτούν ένα πανεπιστημιακό πτυχίο ή ισοδύναμο τίτλο, είναι όμως δύσκολο να προβλέψουν τις εξειδικεύσεις και τις ευρύτερες δεξιότητες που θα χρειαστούν. Η αναζήτηση των σωστών δεξιοτήτων ανατακτάται, σε κάποιο βαθμό, στους αυξημένους αριθμούς των φοιτητών που επιλέγουν να αποκτήσουν επαγγελματικά προσόντα ανώτερης δευτεροβάθμιας, προ-τριτοβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Όμως η αγορά εργασίας δεν είναι στατική και οι ζητούμενες δεξιότητες αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου και από τόπο σε τόπο. Οι μακροπρόθεσμες προγνώσεις δεξιοτήτων έχουν όρια, και είναι αναγκαίο να εκπονούνται λεπτομερείς τομεακές, εθνικές ή περιφερειακές αναλύσεις. Οι συνεργασίες μεταξύ αρμοδίων, όπως φορέων παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, κοινωνικών εταιριών και κρατικών υπηρεσιών απασχόλησης, είναι αναγκαίες για την καλύτερη πληροφόρηση και τον συντονισμό στην αγορά εργασίας. Το κόστος αυτών των υπηρεσιών μπορεί να είναι υψηλό – εξίσου όμως υψηλό είναι και το κόστος από την αναντιστοιχία δεξιοτήτων. Οι καλύτερες υπηρεσίες για τον επαγγελματικό προσανατολισμό και τη συμβουλευτική οδηγούν σε πιο τεκμηριωμένες αποφάσεις όσον αφορά τη σταδιοδρομία και την ανάλογη εκπαίδευση και κατάρτιση. Μπορούν, επίσης, να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν τις δεξιότητες που χρειάζονται.

Ένα άρτια καταρτισμένο εργατικό δυναμικό με υψηλή εξειδίκευση είναι ένας εκ των πιο σημαντικών παραγόντων – εάν όχι ο σημαντικότερος – της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. Το γεγονός ότι η ΕΕ έχει μέχρι στιγμής επιτύχει τους στόχους της για την αύξηση των επαγγελματικών προσόντων του εργατικού δυναμικού αποτελεί θετικό νέο, και σημαντικό παράγοντα οικονομικής ανάκαμψης. Ωστόσο, δεδομένης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης, θα χρειαστεί να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να μειωθούν οι αναντιστοιχίες, και για να αξιοποιεί όσο το δυνατόν περισσότερο η Ευρώπη το εργατικό δυναμικό της – το πιο καταρτισμένο και ταλαντούχο εργατικό δυναμικό της ιστορίας της.

Ενημερωτικό σημείωμα – 9068 EL

Αριθμός καταλόγου: TI-BB-12-003-EL-N

ISBN 978-92-896-0972-2, doi: 10.28011/18962

© Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης 2012

Με την επιφύλαξη όλων των δικαιωμάτων.

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά, ισπανικά, ιταλικά, πορτογαλικά και τη γλώσσα της εκάστοτε χώρας που αναλαμβάνει την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, στείλτε μας μήνυμα στην ακόλουθη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: briefingnotes@cedefop.europa.eu

Μπορείτε να βρείτε προηγούμενα ενημερωτικά σημειώματα και εκδόσεις του Cedefop στη διεύθυνση:

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx>

T.Θ. 22427, 551 02 Θεσσαλονίκη, ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Ευρώπης 123, Θεσσαλονίκη, ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Τηλ. (30) 2310490111, Φαξ (30) 2310490020

E-mail: info@cedefop.europa.eu

visit our portal www.cedefop.europa.eu